

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ (Σ.Ε.Α.)

Ορίζεται το σύνολο των προδιαγεγραμμένων και οργανωμένων διαδικασιών και δράσεων, ως ένα σύστημα διαχείρισης μείωσης της τρωτότητας του ανθρώπινου παράγοντα και του περιβάλλοντός του, για την αντιμετώπιση καταστάσεων διακινδύνευσης που προκαλούνται

από φυσικούς ή ανθρωπογενείς κινδύνους, συνήθως υπό συνθήκες (χρόνο και έκταση) μη ελεγχόμενες (κατάσταση έκτακτης ανάγκης), προκειμένου να περιορισθούν οι καταστροφικές συνέπειες σε ανθρώπινα θύματα και υλικές ζημιές.

Ουσιαστικά περιλαμβάνει την οργάνωση και την διαχείριση των πόρων (ανθρώπινων και υλικών) και των ευθυνών (καθορίζει διαδικασίες, αρμοδιότητες και υπευθύνους) για την αντιμετώπιση, με ολοκληρωμένο και συντονισμένο τρόπο, της φερόμενης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, ιδιαίτερα όσον αφορά την ετοιμότητα, την ανταπόκριση και την βραχεία αποκατάσταση, έναντι αυτής.

Για την καλύτερη αντίληψη και την αποτελεσματικότερη χρήση μελετάται, καταρτίζεται και σχεδιάζεται σχετικό εγχειρίδιο, το οποίο αποτελεί έναν εύχρηστο οδηγό με Οδηγίες Εφαρμογής του Σχεδίου Εκτάκτων Αναγκών (Σ.Ε.Α.) της Εγκατάστασης, έναντι των συγκεκριμένων καταστροφών.

Συνήθως καλύπτει :

Φυσικά φαινόμενα και Ανθρωπογενείς ενέργειες – ανθρωπινή αμέλεια, όπως:

- Σεισμοί, Πυρκαγιές και Πλημμύρες.
- Βλάβες και Ανεπάρκειες κτιριακών εγκαταστάσεων.
- Βλάβες και Ανεπάρκειες συστημάτων που δημιουργούν κίνδυνο (παραγωγική διαδικασία, ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός, κλιματιστικά, ηλεκτρικές συσκευές, Η/Υ ηλεκτρονικά και ηλεκτρικά κυκλώματα)

Κακόβουλες ενέργειες, όπως:

- Εμπρησμοί,
- Αυτοσχέδιοι Εμπρηστικοί και Εκρηκτικοί Μηχανισμοί,
- Κοινωνικές Αναταραχές, Βανδαλισμοί.

Το Σ.Ε.Α είναι ένα βασικό εργαλείο μέγιστης προτεραιότητας, για την εξασφάλιση της επιχειρησιακής και επιχειρηματικής συνέχειας της εγκατάστασης και εξασφαλίζει στο μέτρο του δυνατού:

- ✓ την ασφάλεια των υπαλλήλων και των πελατών της εγκατάστασης,
- ✓ την ασφάλεια των υποδομών της εγκατάστασης και της περιοχής γενικότερα,
- ✓ την έγκαιρη και συντονισμένη συνεργασία με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες πυροπροστασίας και πολιτικής προστασίας (ΕΛ.ΑΣ, Π.Σ., ΕΚΑΒ, Τ.Ο., Γ.Γ.Π.Π κλπ.),
- ✓ την άμεση υποστήριξη των ειδικών συνεργαζόμενων συνεργείων,
- ✓ την προετοιμασία για τον χειρισμό των απαιτήσεων για πληροφορίες από τους πελάτες, το γενικό κοινό και τα Μ.Μ.Ε.

Νομοθετικό και Κανονιστικό πλαίσιο. Υποχρεωτικότητα Εφαρμογής.

Η υποχρεωτικότητα σύνταξης και εφαρμογής σχεδίων έκτακτης ανάγκης πηγάζει και απορρέει από τον συνδυασμό των διατάξεων των **άρθρων, 30** «Σχέδιο διαφυγής και διάσωσης – Οδός διάσωσης και έξοδοι κινδύνου», **32** «Ανεμπόδιστη κυκλοφορία στους χώρους εργασίας», **42** «Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών» και **45** «Πρώτες βοήθειες, πυρασφάλεια, εκκένωση των χώρων από τους εργαζομένους, σοβαρός και άμεσος κίνδυνος» του **Νόμου 3850/2010 «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (ΦΕΚ 84/Α/2-6-2010)** που κωδικοποιήθηκαν και κυρώθηκαν οι διατάξεις για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων στη χώρα μας και της **Πυροσβεστικής Διάταξης 14/2014: «Οργάνωση, εκπαίδευση και ενημέρωση προσωπικού των επιχειρήσεων – εγκαταστάσεων σε θέματα πυροπροστασίας» (ΦΕΚ 2434/Β/12-9-2014)**, όπου καθορίζεται η διαδικασία

οργάνωσης, εκπαίδευσης και ενημέρωσης του προσωπικού των πάσης φύσης επιχειρήσεων και εγκαταστάσεων, με σκοπό την πρόληψη και καταστολή πυρκαγιών καθώς και τη διάσωση ατόμων και υλικών αγαθών

που βρίσκονται ή διακινούνται σε αυτές. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο παράρτημα Α' της Πυροσβεστικής Διάταξης 14/2014 στο πεδίο των ασκήσεων που καθορίζει τις διαδικασίες ενδεικτικών περιπτώσεων (εκπαιδευτήρια, νοσηλευτικά ιδρύματα, οικoi ευγηρίας κλπ.) ρητά αναφέρει ότι: «Το προσωπικό που λαμβάνει το κωδικοποιημένο μήνυμα, ενεργοποιεί αρχικά το χειροκίνητο σύστημα συναγερμού και ακολούθως ανταποκρίνεται στα προκαθορισμένα καθήκοντά του, βάσει έγγραφου σχεδίου» (ΣΕΑ).

Ιδιαίτερα στο κεφάλαιο Z και στο άρθρο 42 «Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών» του Νόμου 3850/2010 μεταξύ άλλων αναφέρονται τα εξής:

- Ο εργοδότης υποχρεούται να εξασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και να λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια των τρίτων.
- Στο πλαίσιο των ευθυνών του, ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, ενημέρωσης και κατάρτισης, καθώς και της δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και της παροχής των αναγκαιών μέσων, βάσει των ακόλουθων κανόνων πρόληψης:
 - i. αποφυγή των κινδύνων,
 - ii. εκτίμησης των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν,
 - iii. προσαρμογής της εργασίας στον άνθρωπο,
 - iv. αντικατάσταση του επικινδύνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο,
 - v. προγραμματισμός της πρόληψης,
 - vi. καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους,
 - vii. προσαρμογή στις τεχνικές εξελίξεις,
 - viii. παροχή κατάλληλων οδηγιών στους εργαζομένους κ.α.
- Ο εργοδότης οφείλει να καταρτίζει πρόγραμμα προληπτικής δράσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση, να εξασφαλίζει τη συντήρηση και την παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων και να ενθαρρύνει και διευκολύνει την επιμόρφωση και εκπαίδευση των εργαζομένων.

Ο Νόμος 3850 προβλέπει επίσης τα μέτρα για την κατάλληλη ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων, τις υποχρεώσεις αυτών καθώς και τα όργανα ελέγχου εφαρμογής των διατάξεων του και τις διοικητικές (άρθρο 71) και ποινικές (άρθρο 72) κυρώσεις που επιβάλλονται σε όποιον τις παραβαίνει και στο άρθρο 45 «Πρώτες βοήθειες, πυρασφάλεια, εκκένωση των χώρων από τους εργαζομένους, σοβαρός και άμεσος κίνδυνος».

Ο εργοδότης οφείλει:

- ✓ να λαμβάνει όσον αφορά τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από εργαζομένους τα αναγκαία μέτρα τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και στη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και θα λαμβάνουν υπόψη τα άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα,
- ✓ να οργανώνει την κατάλληλη υποδομή και να εξασφαλίζει τις κατάλληλες διασυνδέσεις με αρμόδιες εξωτερικές υπηρεσίες, προκειμένου να αντιμετωπισθούν άμεσα θέματα πρώτων βοηθειών, επείγουσας ιατρικής περίθαλψης, διάσωσης και πυρασφάλειας, και
- ✓ να ελέγχει τις εγκαταστάσεις και τα μέσα παροχής πρώτων βοηθειών τακτικά, όσον αφορά την πληρότητα και την ικανότητα χρησιμοποίησής τους.

Επισημαίνουμε ότι:

- ✓ τα Σχεδιαγράμματα Εκκένωσης, Διάσωσης και Διαφυγής (μέγεθος A3 πλαστικοποιημένο),
- ✓ οι Οδηγίες για την Χρήση των Πυροσβεστικών Μέσων,
- ✓ η σύνθεση των Ομάδων Πυροπροστασίας και
- ✓ οι Οδηγίες συμμόρφωσης, πρόληψης, ανταπόκρισης και εκκένωσης,

που αποτελούν μέρος του ΣΕΑ, υποχρεωτικά από την κείμενη Νομοθεσία αναρτώνται στην Εγκατάσταση σε προκαθορισμένες θέσεις (**άρθρο 30 ν. 3850/2010, Πυροσβεστική Διάταξη 14/14 και Παράρτημα II και III της Κ.Υ.Α 1589/2006**).

Εφαρμοζόμενο Νομοθετικό και Κανονιστικό πλαίσιο

Το Σχέδιο καταρτίζεται σύμφωνα με τις συντονιστικές οδηγίες και τις οδηγίες σχεδίασης που ορίζει το ισχύον (εθνικό) νομοθετικό πλαίσιο.

Είναι εναρμονισμένο και τυποποιημένο με το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας (Γ.Σ.Π.Π) και συγκεκριμένα με τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά του που περιγράφονται στο «Εγχειρίδιο σύνταξης και εναρμόνισης ειδικών σχεδίων ανά καταστροφή σε επίπεδο υπουργείου ή άλλου κεντρικού φορέα» της Γ.Γ.Π.Π. (2007), σε συνδυασμό με το «Εγχειρίδιο σύνταξης και εναρμόνισης σχεδίων έκτακτης ανάγκης ανά καταστροφή της Περιφέρειας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και εν συνόλω σε εφαρμογή της Υ.Α 1299/2003, «Ξενοκράτης».

Στο εγχειρίδιο ενσωματώνονται, κατά περίπτωση, ως επιπλέον στοιχεία, διεθνή πρότυπα ασφαλείας και πρακτικές για χώρους συνάθροισης κοινού, τραπεζικών καταστημάτων και γραφείων, βιομηχανικών εγκαταστάσεων και αποθηκών, εκπαιδευτηρίων, νοσηλευτικών ιδρυμάτων κλπ. ΕΛΟΤ EN ISO 7010/2011: «Γραφικά σύμβολα – Χρώματα και ενδείξεις ασφαλείας – Καταχωρημένες ενδείξεις ασφαλείας», ΕΛΟΤ EN ISO 23601/2009: «Safety Identification – Escape and evacuation plan signs».

Το σχέδιο πρέπει να ελέγχεται κανονιστικά, να προσαρμόζεται και να αναθεωρείται διαρκώς, ανάλογα με τις εκάστοτε νομοθετικές και θεσμικές ρυθμίσεις που το τροποποιούν και την εκάστοτε οργανωτική δομή της Εγκατάστασης που καλύπτει.

Όλα τα Σ.Ε.Α καταρτίζονται και υιοθετούν κατά περίπτωση τις Διατάξεις των:

- **υπ' αριθ. 17/16 Πυροσβεστικής Διάταξης (ΦΕΚ 388/Β' /19-02-2016) «Μέτρα και μέσα πυροπροστασίας γραφείων».**
- **υπ' αριθ. 3/15 Πυροσβεστικής Διάταξης (ΦΕΚ 529/Β' /03-04-2015) «Μέτρα και μέσα πυροπροστασίας χώρων συνάθροισης κοινού».**
- **υπ' αριθ. 14/14 Πυροσβεστικής Διάταξης (ΦΕΚ 2434/Β' /12-09-2014) «Οργάνωση, εκπαίδευση και ενημέρωση προσωπικού των επιχειρήσεων – εγκαταστάσεων σε θέματα πυροπροστασίας»,**
- **υπ' αριθ. 6/96 Πυροσβεστικής Διάταξης (ΦΕΚ 150/Β' /13-03-1996) «Λήψη μέτρων πυροπροστασίας σε αποθήκες» (ανεξάρτητες αποθήκες) ,**
- **Π.Δ. 71/1988 (ΦΕΚ 32/ Α' /17-02-1988) «Κανονισμός Πυροπροστασίας νέων κτηρίων» (κτήρια μετά το 1989),**
- **Κ.Υ.Α 1589/ 104/2006 (ΦΕΚ 90/Β' /30-01-2006) «Λήψη μέτρων πυροπροστασίας στις Βιομηχανικές- Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, επαγγελματικά εργαστήρια, αποθήκες και μηχανολογικές εγκαταστάσεις που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3325/2005 και σε λοιπές δραστηριότητες»**

FORMULA

